

Előfizetési árak:	
Egész évre	12 ft.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy órára	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276 sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
Nagy-Becskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A honvédség jubileuma.

Nagybecskerek, október 23.

A jubileumok korában élünk. Ennek főokát abban látjuk, mert modern állami berendezkedésünk aránylag új keletű. Intézményeink csak mostanában folyásának ama határpontjain, melyeket a közfelfogás az állandóság, a siker kritériumául, következtetésként az ünnepi örövendezés forrásául ismer el.

A közéletbeli állandóság nem pusztán egyéni szerencse, mint a hosszú kor, hanem plauzibilis okoknál fogva inkább egyéni érdem. Épp ezért a nagyobb szabású jubileumoknak határozott jelentősége, morális értéke van a közszellemre gyakorolt közvetlen hatásuk czimén.

A koronázás tavalyi jubileuma kétségtelenül maradandó és jótékony befolyást gyakorolt a nemzet és a korona között való rendületlen egység ragyogó manifestálásával nemcsak a mi belső politikai gondolkodásunkra, hanem az ezen sarkalló, nemzetközi hitelünket mintegy finanszírozó európai közvélemény szindikátusára is.

E nagyszerű nemzeti ünnep után alig is következhethetnek akár politikai jelentőségre, akár érzelmi bensőségre méltóbban más, mint éppen a legmagyarabb főherceg s vele a magyar honvédség intézményének fertályszázados jubileuma.

Nevének öröklött varázsa, személyének bőséges megáldottsága mindazokkal a kivételes tulajdonokkal, melyek a hermelines bibornak nem csupán rideg fenségét éreztetik a hozzá közeledővel, hanem egyszersmind ama nagy és nemes szívnek meleg dobogását is, mely a nép millióinak érületével együtt lüktet: mindez egyenesen arra predestinálta József főherceget, hogy kedvenc hősvé váljék népszerű legendáknak, melyekkel már nagy emlé-

kezeti atyját annyi szeretettel övezte a magyar nemzet közbite:

Dívtos felfogás: valódi értékénél is kevesebbre becsülni a népszerűséget. Pedig éppen ebben a jelentkezési formájában, mikor egy hatalmas ősi dinasztia bibornban született sarját glorifikálja, igen sok van benne ama fenséges naivitásból, mely egyúttal minden nagyságnak egyik tiszteletreméltó, természetes alkotó eleme.

Igenis, a magyar közszellem becses köztudományának tartjuk a József főherceg határtalan népszerűségét; mert egyik, ércznel maradandóbb összekapcsoló szem az a nemzet és az uralkodóház között.

Am a József főherceg közelgő jubileumának ez a köztudomány tény csak egyik, szinte mellékes, érzelmi mozzanata. Külön demonstrálására szükség nincs, mert hiszen minden magyar ember gondolatában, érületében kitörülhetlenül benne fészkel.

A József főherceg jubileuma kettős természetű. A nemzet bálványja, mint a magyar királyi honvédség első főparancsnoka tarthat ezuttal számot a jubilaris ünnepeltetésre.

Talán nincs egy önálló állami intézményünk sem, mely aránylag rövid idő alatt, nehéz körülmények között akkora és oly kitűnő minőségű fejlődést bír fölmutatni, mint éppen a m. k. honvédség.

Bizonyára ez az örövendetes gyarapodás csak egy része annak a nagy műnek, mely az osztrák magyar-monarchia véderéjének új alapokon való szervezését képezi: ám olyan lényeges és dicsőséges sikerű része, mely nemcsak a nemzeti önzés szempontjából, hanem magasabb politikai tekintetéből is teljes joggal rászolgált a külön jubileumra.

Ebben a mesésnek tetsző, de diadalmasan végrehajtott munkában oroszlan-része van József főhercegnek.

A kezdetben úgy katonai, mint polgári részről meglehetősen kevésre nézett, előszeretettel fitymált honvédség ma min-

denütt méltán megbecsült, önállóságában is impozáns tagozata a monarchia véderéjének.

Ez olyan dicsőséges tény, melylyel nem csupán mi dicsekszünk szívesen, hanem a melyet önként, bajtársi lovagias-sággal elismernek az u. n. „hagyományos szellem“ emlíni felnőtt legmagasabb katonai körök s fényesen dokumentált az idei ősi hadgyakorlatok után maga a legfőbb hadur is.

Hogy ne készülne hát fokozott lelkesedéssel erre a kettős jubileumra az egész ország: mikor annak mind személyes jellege, mind reális, tárgyi tartalma oly eleven, benső kontaktusban áll a nemzeti közérülettel!

Az ország összes törvényhatóságai nemes vetélkedéssel sietnek közremunkálni: hogy a József főherceg s a magyar királyi honvédség iker-jubileuma valóban nemzeti ünnep legyen.

Ugy legyen!

A kötelező polgári házasság. A „Pol. Cor.“ budapesti levelezője megczáfolja egy budapesti ellenzéki lapnak azt az állítását, hogy a kormány egyházpolitikáját illetőleg kompromisszumra lépett volna, sőt az említett lap Tisza Lajos gróf legutóbbi beszédében is ilyen jelenségeket akar felfedezni. Ezekkel a híresztelésekkel szemben a „Pol. Cor.“ a következő ténnyeket hozza fel. A kormányának a kötelező polgári házasságra vonatkozó változtatlan törvényjavaslata most a felsőház előtt van. Erre a javaslatra vonatkozólag Vaszary Kólos herceg-primás és Schlauch Lőrincz bibornok benyújtották ellenvéleményüket, melyek jelenleg az igazságügyi miniszternél vannak, ki viszont legközelebb megteszi azok ellenében észrevételeit. Ezek szerint tehát csak egy szakkérdésről és ezzel szemben egy ellenszakkérdésről lehet szó, a melyek tehát csak arra szolgálhatnak, hogy a koronának mennél tökéletesebb információ nyujtassék ebben a nagyfontosságú kérdésben. Minden másnemű fejtegetés a kérdés mostani állapotáról nem felel meg a valóságnak.

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

A Jókai ünnepen. *)

1893.

Való-e? Ki hinné? vagy hinni ki merné?
Ót örök ifjúnak vajj' ki ne ismerné?
Pedig, pedig immár nagy sok időt éle,
Köszönteni jertek öreg ünnepére.
Három nemzedéknek nagyja és aprója
Hódolat és hála adóját lerója:
Hozzatok virágot kézben, ajkán, szivben,
Igy köszöntjük őt ma szeretettel, hiven.

Ötven éve annak, hogy tanítani kezdett,
Töle ötven éve tanul ez a nemzet,
Tanul hont szeretni, magyarul beszélni,
Készsége nem esni, de mindig remélni.
Nagy időket élt át, gyászt és dicsőséget,
Szörnyű kort, a melynek emléke is éget;
Hunyó napunk sugár-kévéjét kitépve
Bele világított sorsunk éjjelébe.

Ki gondolna már ma a hétköznapiakra?
Ki éri, mily szép a vadon rózsabokra?
Ki hisz a csillagok jövődőlésében?
Ki egy kiölt nemzet újult életében?
Ó hitt, és hitében meg nem is csalódott,
Mert a bujdosókkal lelke együtt bolygott,
Vihar után feltűnt napunk hő sugára
S rá világított a hcn aranykorára.

Mikor a magyarnak ejteni magyar szót
S a dicsőt dicsérni itthon nem szabad volt,
Ó felállította a dicsők emlékét,
Burkolva beszélt lár, de mindenütt megérték;
Egy csodás világot alkotott magának,
Melyben csak jó lelkek, nagy szívek valának,

A Bega-Szt-Györgyön e hó 21-én tartott Jókai
ünnepevény szavaltá Schiller Eta k. a.

Regélt fáradatlan, irt munkát munkára —
Szomorú népének vigasztalására.

A nemzeti zászló mikor újra lengett,
A nemzeti nóta mikor újra zengett,
... Egy mézzé vált tenger az ő magyar nyelve,
Minden gondolatja boldogsággal telve;
Feledve boru, gyász, börtön, bilincs, minden;
Kaczagunk elbizott ellenségeinken;
Magasztosul a szív tiszta gyönyörében:
A gyémántszívűek száz történetében.

És azóta folyton — magyar szíven, elmén,
Óreg, ifju, gyermek, milliók képzelmén —
Uralkodik, mint nap, irodalmunk napja,
De fényével már egy világra kihatva.
Mesés, hihetetlen híre, dicsősége,
Ó ma nemzetének legfőbb büszkesége.
Köszöntjük őt hálánk igaz érzetében,
Hogy az örökifja Jókai Mór éljen!

Dr. Kis Sándor.

A jó halottak.

Nemrégiben abba a szerencsés helyzetbe jutottam, hogy utazásom alatt egy vasuti kocsi-ban egy kedves, fiatal asszonynyal ösmerkedtem meg. A szőke asszonyka rendkívül eleven volt, de a jóízűs határát nem lépte át az elevensége. Egész talány volt nekem ez a fiatal asszony.

Nem lehetett előkelő hölgy — mert nagyon új volt a keztyűje. Előkelő hölgyek sohasem buznak fel új keztyűt, mikor vasutra ülnek, felhúzzák már azt odahaza, hogy kezük szép maradjon. De polgárnő sem volt, mert ehhez szintén új volt a keztyűje. Polgárnőknek utazó keztyűik vannak, melyek igen igen ócskák, mert az új keztyűket soha sem szánják utazásra, de csupán ünnepek és látogatások alkalmával húzzák fel.

Nagy szeget ütött a fejembe ez a fiatal asszony. Hiába törtem a fejem, hogy vajjon ki lehet, nem sikerült eldöntennem.

Véletlenül eszembe jutott Balzac mondása: A művész feleségét mindig az előkelő asszonyokhoz kell számítani.

Talán valamelyik művész felesége az a csinos asszonyka?

Balzac ideje óta nagyon megváltoztak ám a viszonyok.

Egy újabb sejtélem: Talán maga is művésznő szép utazótársam?

Ezzel a sejtélemmel sem elégedtem meg. Egyáltalában nem voltak meg azon külső tulajdonságai, melyek az író, — vagy a festőnőket jellemzik.

Tépelődéseim között már türelmetlenkedni kezdtem. Meg sem szólíthattam, mert nem találtam rá semmi alkalmat. Az asszonyka oly nyugodtan ült a helyén, hogy meg sem kérdezhettem tőle:

— Rettenetes meleg van ma, nemde?

A kalauz segített ki a hinárból, mikor kiabálni kezdte:

— Serquigni . . . Tiz Perez! Beszállni Rouen és Havre felé.

Az asszonyka nyugtalan mozdulatot tett.

— Uram — kérdezte tőlem azután — Val-Richert-et meglátjuk a vonatról.

— Guizote birtokát?

— Azt, uram.

— Azt hiszem nem.

— Ah, milyen kár!

— Szeretné meglátni a híres halott sirját?

— Szeretném, mert nagyon sok emlék köt hozzá.

— Ösmerte talán Guizot-t?

— Hogy ösmertem volna!

— Hígyje meg, hogy igen nagyon csodálkozom az érdeklődésén. Politikusok, történetírók érdeklődését nem csodálom, de egy nőét . .

Az osztrák képviselőház feloszlata. A szombat délután tartott osztrák minisztertanácsban egyhangulag elhatározták, hogy a képviselőházat fel kell oszlatni, mivel a bizottság összeállításából világosan kitűnik, hogy a kivételes törvények a házban többségre nem számíthatnak. Steinbach pénzügyminiszter egy barátja előtt oda nyilatkozott, hogy tanácselnökké fogják kinevezni a legfőbb törvényszékhez, mely állásra már ki is jelölték. Az a hír, hogy Hohentwart gróf a politikai élettől vissza akar vonulni, teljesen alaptalan.

HIREK.

Kinevezések Torontálmegyében. Őfelsége a király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Schernhardt János zombori törvényszéki jegyzőt a pancsovai törvényszékhez albiróvá, a vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig Maximovics János okleveles tanítót a starcsovai községi iskolához nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Frankl Dezső nagybecskereki törvényszéki aljegyzőt a pancsovai törvényszékhez helyezte át.

A népszerű ezredes. Őfelsége a király golobrdoi Serdics György a ezredes 40 évi szolgálat után saját kérelmére nyugdíjazta, a legfelsőbb elismerésen kívül a czimzetes ezredesi ranggal tüntetvén ki a derék tisztet. E város lakói sokkal jobban ismerik a rokonszenves tiszt nemes jellemét és korrekt felléptét, sem hogy azt hosszasan ecsetelnünk kellene. Ha a polgárság és katonaság közti viszony Nagybecskereken csakugyan sohasem adott okot panaszra, ugy ez bizonyára nagy részben az alezredes kitűnő példájának volt köszönhető. Szívvel örvendünk, hogy az ezredes ur nyugalmába vonulása után is e város polgára kíván maradni.

A helyőrség tisztika kara a népszerű ezredes tisztelére szombaton este a Klein féle vendéglő éttermében bucsuestélyt rendezett, melyen az összes cs. és kir., valamint a honvédtisztek részt vettek. Az első felköszöntő: J a h o d a cs. és kir. őrnagy mondta az ünnepeltre, utána Straubert Izidor honvédszázados a honvédség nevében emelkedett szellemű tószóban elítette az ünnepelt ezredes. T o g n y cs. és kir. százados a honvédséget elítelte, mit megköszönve Pucs százados és D ö b r e n t e y főhadnagy a közös hadsereg és a jó egyetértésre emelték poharaikat. A társaság jó hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Kolera. Az utolsó hírek — sajnos — nem hangzanak kedvezően. Farkasdról tegnap ismét két újabb betegedést és két halálozást jelentenek. Itt megemlítjük, hogy a betegek elhelyezésére felállított barakk már elkészült s egy fertőtlenítő gép folyton működik. — Nagy kikindáról egy újabb megbetegedést jelentenek. Sokkal elszomorítóbb az, hogy a kis Lajosmajoron kiütött a kolera s már a tegnapi nap folyamán 6 áldozatot követelt. Az alispáni hivatal a járvány terjedéséről a belügyminiszteriumnak táviratilag jelentést tett.

— Én bizony nem bámulom egy csöppet sem Guizot-t.

— Ah!

— Éppen ellenkezőleg! Guizot ur igen sok kárt okozott neken.

— Hogyhogy, asszonyom!

— Ha ő nem élt volna, nem ütött volna ki a forradalom s a király uralkodása alatt kényelmesen élhetünk volna.

— Boesásson meg, asszonyom, ön úgy beszél, mint az az ur, a ki azt állította, hogy ha Napoleonnak nem lettek volna olyan tulságos ambíciói s megmaradt volna egyszerű tüzérhadnagynak, még most is viselhetné a koronát.

— Már ilyen messzire nem viszem a dolgot.

— De megközelíti ezt.

— Guizot, mint ember egyáltalában nem tetszett nekem, mert nagyon mogorva volt.

— Az már igaz.

— A mogorvaság pedig éppen nem kellemes valami; de a művei is olyan szárazak és komolyak — nem nőnek valók azok.

— Nem veszi tőlem rossz néven, ha indiszkrétus követek el, mikor megköszöntöm azt a kérdést, hogy voltaképpen miért érdeklődik hát ön a híres halott iránt s mért sajnálja olyan nagyon, hogy sirját nem láthatja meg?

— Elmondom önnek, vágott szavamba. Tudja, Guizot nagyon jó halott volt.

*
Érdeklődésem még jobban növekedett szép szomszédom iránt, mikor ez mosolyogva folytatta:

— Tudja meg, uram, Guizot ezer franknál többet hozott nekünk a konyhára.

— Az nagyon szép cselekedet volt tőle.

— Férjem szerfelett meg is volt vele elégedve.

— Ah, a férje?

— El volt ragadtatva...

Esküvők. A nagybecskereki izraelita templomban folyó hó 29-én veteti oltárhoz L a n g f e l d e r Pál, K l e i n Mór dr. főrabbi művelt és szép leányát E t e l k á t. — M a g y a r Sándor szigorlott jegyző, lajosfalvai lakos e hó 15-én vette oltárhoz Ó-Bessenyőn a róm kath. templomban A v r a m e s z k u Juliát, A v r a n e s z k u Mózes valkányi tanító bájos leányát.

Uj megye. Egy budapesti lap néhány nap előtt a következő hírt hozta: „Elhatározott dolog, hogy a közigazgatás reformjával együtt a megyei területek is rendezetnek, még pedig úgy, hogy Szeged székhelylyel új megye kerekített ki. A javaslatnak ez a része már kész is van. Annyit előre is közölhetünk, hogy a kisded Csanádmegye Szeged és Aradba fog olvasztatni.“

Keresztelő. Daniel László alispán vendégszerető házában tegnap fényes keresztelési ünnepély folyt le azon alkalomból, hogy neje, született K o r o n g h y Lillynek, leánygyermek született. A keresztelési szertartást Schaeffer Antal pápai praelatus végezte. A kis leányt a következő négy névre keresztelték: Márta, Mária, Aurora, E i m a. A keresztszülők voltak Daniel János és neje született Csávossy Irma. A szertartás után fényes ebéd következett, melyen részt vettek: Idősb Daniel Pál és neje, Koronghy Henrik és neje, Schaeffer Antal, Rónay Jenőné, özv. Schernhoffer Valerie, ifj. Daniel Pál és neje, Daniel József, Dellimanics Lajos és neje, valamint sógornői Sladovics Olga és Angélique, Balázs Iván és neje, Lauka Gusztáv, dr. Plechl, Fornszék Béla, br. Feilitzsch Bertalan, Gyertyánffy Jenő, Kiss Elemér, Gyertyánffy Kálmán, Viczian Elek, Bontó Gergely. Az első tószót a háziur mondta, poharát egy szellemes fordulatokban gazdag felköszöntőben első sorban neje emelvén, ki a tegnapi napon születésnapját ünnepelte, majd rokonait és az egész vendégkoszort elítelvén. Daniel János mint keresztapa az újszülöttnak kíván hosszú életet, hasonló tószót mondott Schaeffer praelatus. Lauka Gusztáv a nagyszülőket elíteli, Dellimanics főjegyző pedig a jelenlevő hölgyekre emeli poharát. A társaság pompás hangulatban estig maradt együtt.

Jóka! ünnep Bega-Szt Györgyön. A gyémánt szívé, arany-tollu, örök-ifju Jóka! Mór öreg-ünnepét, ötvenéves irói jubeliumát folyó hó 21-én Bega-Szt György községe nagyon szépen és nagy lelkesültséggel ünnepelte meg. Nagy és szép közönség töltötte meg a kaszinó termeit. Este 8 órakor a „Hymnus“ énekésével kezdődött az ünnep. Utána Grósz György bega szentgyörgyi plébános, mint az olvasóköri elnöke, mondott megnyitó beszédet, kiemelve ennek a nemzeti ünnepnek nagy jelentőségét. Dr. Kis Sándor nagybecskereki piarista professornak ez alkalomra írt költeményét mindenkit meglepő kedvesen és remekül szavalta Schiller Eta

— És?

— Annál is inkább, mert akkortáiban nagyon kevés jó halottunk volt.

— Ah!

— Bizony. Sokszor akadnak olyan halottak, hogy jóknak látszanak, de voltaképpen nem érnek semmit.

— Valóban?

— Ugy van, uram. A semmit nem érők vagy oly hirtelen halnak meg, hogy a preparálásuk teljes lehetetlen, vagy pedig oly sokáig haldokolnak, hogy mikor már lelküket kiadják, semmi érdeklődést nem kelt fel haláluk.

Ránéztem a szép asszonyra — tekintete szelid volt, szöke haja csillogott a napsugárban. Elragadó volt így. Ah, lehetetlen, hogy megőrült volna. Törni kezdtem a fejemet, hogy micsoda mestersége lehet az urának, a ki annyi sok halottal bibelődik. Egyszerre egy gondolatom támadt s oda fordultam hozzá:

— Nemde halott-balzsamozó a férje.

— Ah! Uram! Hát feltételezi felőlem, hogy olyan emberrel együtt tudnék lenni, a ki olyan mesterséggel tűz?

Óriási zavarba jöttem.

— Balzsamozást említett...

— Balzsamozó a férjem is, csak hogy szelilemleg balzsamoz.

— Nem értem.

— Hát nekrológokat ír.

— Még kevésbé értem.

— Istenem, pedig olyan egyszerű dolog ez! Ha meghal valami hirneves ember, a lapok számára férjem még a halál napján megírja a nekrológot róla. Nem tapasztalta még, hogy mily gyorsan megjelennek a lapokban a legkimerítőbb nekrológok.

— Ezen már magam is csodálkoztam.

— No lássa. A férjem már előre elkészíti mindin híres ember nekrológját és életrajzát, ha

kisasszony, Bega-Szt György megyeszerte közbecsülésben álló derék jegyzőjének kedves kis leánya. Kaufmann István Jókai „Az üstökös útja“ cz. munkájából olvasott az ezereves ünnepre vonatkozó részletet. Chorlé Gyula szavalta Jókai „Oh be jó szüitánnak lenni“ című hirneves költeményét. Az ünnep a „Szózat“ énekésével végződött. A jó kedv s vele a tánc csakhamar megeredt s eltartott kivilágos kivilágos kivilágos. Az ünnepen a szomszédos községekből és Nagy-Becskerekről is számosan vettek részt s méltán dicsérik a begaszentgyörgyi honosoknak magyar hazafias lelkesültségét.

Utonállók Nsztmiklós s Ó-Bessenyő között. A múlt hónapban az a hír járta be a fővárosi és vidéki lapokat, hogy Nsztmiklós és Ó-Bessenyő között egy utazót megtámadott négy oláh utonálló. E hírt akkor a megejtett nyomozás folytán megczáfolták, de egy fővárosi lap utján, mely képpel is illusztrálta az esetet, ismét felmerült a kacska. A szegedi csendőrkerületi parancsnokság felhívása folytán a nagyszentmiklói csendőrőrs újból megejtette a nyomozást, melynek folyamán kiderült, hogy a hír csakugyan nem más, mint egy nagyon élénk phantáziájú reporter légből kapott kacsája, mely alkalmas ugyan arra, hogy a közbiztonsági állapotokról nálunk rossz véleményt gerjessen, de egy cseppet sem alkalmas arra, hogy az illető fővárosi képes lap renoméjét emelje.

Művirágkészítő tanfolyam. A magyarországi művirágkészítésnek lelkes uttörője: Szirmayné Mészáros Jusztin urné e hó 20-án városunkba érkezett, hogy itt művirágkészítő tanfolyamot nyisson. Szirmay ur, ki egy évtized leforgása alatt bejárta hazánk nevezetesebb városait, kitűnő hirneve előzi meg. Debreczen, Budapest, Arad, Kolozsvár, Szatmár, Nagyvárad, H. M.-Vásárhely, M.-Sziget, Munkács, N.-Kálló, Temesvár, Nagy-Kikinda, Fiume stb. városainak hölgyvirága tesz tanubizonyosságot arról, hogy ő a művirágkészítés meghonosításában rendkívül sokat fáradozik. Városunk műértő hölgyközönsége mindenesetre örvend a művésznő látogatásának, ki az eddigi megállapodások szerint hetenkint kétszer fog előadást tartani. Kik a tanfolyamon részt venni óhajtanak, szíveskedjenek a közs. népiskola épületében jelentkezni.

A lótenyésztés érdekében. Szerb-Nagy-Szt.-Miklós község előjárósága a lótenyésztés emelése érdekében fedeztetési állomást kért. Az engedély a napokban érkezett a községhez és a fedeztetési állomás két ménnel legközelebb lesz felállítva.

Tánczosok veszedelme. Nagy baj lenne, ha nálunk is követnék annak a fiatal hölgynek a példáját, a kinek esetéről, a szó szoros értelmében, Newarkból a következőket írják: Newark egyik táncmulatságán a város egyik szép leánya elbukott és lábát törte. Az egésznek a tánczos ügyetlensége volt az oka. A szerencsétlenül járt leány a newarki bíróságnál kártérítési pört indított tánczosra ellen, és meglehetősen nagy összegeket követelt tőle. A bíróság még nem ítelt, de az ítélet elé egész Anglia tánczosviága nagy érdeklődéssel néz, mert ez az ítélet a nagy precedensek egyikévé válhatik, a melyeket tudva-

asztán valamelyik beteg lesz, azonnal munkába veszi, mire meghal már készen van a nekrológ. Ugy voltunk Guizot urral is. Volt is akkor jövedelem bőven.

— Milyen találekonyosság. Es minden lap számára a férje írja a nekrológokat?

— Persze. Megírja minden lapnak, a mint kívánják. A konzervatívoknak máskép, a radikálisoknak másképen, mindeniknek az elveik szerint, sőt külön megrendelésre még a bonapartistáknak is ír.

— Valószínűleg van állandó forrása is a férjének.

— No igen, például ott van az akadémia; de innnen ugyan kevés a jövedelmünk, mert ott kevés a nagy ember. Nem szimpatikus alakok a nagy közönség előtt.

— Hogy jött rá a férje erre a mesterségre?

— Lecomte példáján okult, ki a Figarónak Rachel halálát előre megírta s mikor a halálhír megjött, a Figaró még az nap, kimerítő nekrológot közölt, persze ezrivel kapkodták a lapot. Férjem jó viszonyban volt a Figaró portásával, tőle tudta meg a nekrológ titkát. Nyomban abbahagyta a fodrász mesterséget és beállt írónak.

— Es jelenleg van kilátásuk jó halottra. Háromra. De tudja azok a nagy emberek olyan különösek, hogy soha sem lehet rájuk biztosan számítani.

Ezalatt beértünk az állomásra, szép uti társnőm felvette esernyőjét és kopott felöltőjét. Mikor észrevette, hogy a kopott felöltőre vetettem a szememet, mosolyogva fakadt ki:

— Látja milyen kopott már ez is. Oh bár csak ne sokáig huzná már az a Renán, legalább a télire szerezhetnék egy új felöltőt.

Valószínűleg azóta már van új felöltője.

Noria Gyula.

levőleg az angol ügyvédek nagy buzgalommal szoktak keresni. Az ügyetlen tánczosok tudva-levőleg nálunk sem ritkák s ha egyszer a kárterítés elve diadalmaskodni kezd, nem áll meg a törött lábak fájdalomdíjánál, hanem az eltépett ruhák, letépett szalagok, a tönkretett frizurák és elmaradt partiek okozta károk megtérítésére is kiterjed. Pedig a tánczosok ma is már nehezen szerezhetők meg, mennyi gond szakad még akkor a bálbizottságokra.

Törvényszéki csarnok.

Kaderian Szofron és Gilezsán Gyorgye bűn ügyében, melyet szombati számunkban említettünk, a nagybeeskereki kir. törvényszék tegnap vasárnap délelőtt hirdette ki az ítéletet. Mindkét vádlott felmentetett és szabad lábra helyeztetett, mivel a törvényszék nem látta igazoltnak azt, miután egyik a másikat terhelte, az ellenük emelt vádat.

Irodalom és művészet.

* A párbaj mellett czim alatt röpirat jelent meg Szegeden Endrényinél Andreánszky Jenőtől. A kis füzetnek nem közönséges érdekességet nyújt, hogy szerzője a szegedi államfogházban írta, a hol épen párbaj miatt van internálva. A füzet törekvése az, hogy a párbajnak, mint társadalmi intézménynek szükségességét és jogosultságát bebizonyítsa, ellenben hathatós intézkedéseket javasoljon a párbajnak elfojtására: a párbajmánia ellen. Főadatát 14 kis fejezetben nagy eleveleg oldja meg, sok figyelemre méltót mond (különösen a párbajsegédnek) s a párbajmánia ellen törvényhatósági intézkedéseket is ajánl.

Táviratok.

A főváros küldöttsége a királynál.

Budapest, október 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király Ó Felsége ma fogadta Budapest fő- és székváros küldöttségét, melyet Ráth főpolgármester vezetett. A küldöttség átnyújtotta Ó Felségének a koronázási jubileum alkalmából készített emlékérmét. Ó Felsége nagy örömmel fogadta a diszes emléket és azt megköszönvén, hosszabban beszélt Ráth főpolgármesterrel, ki előtt nagy elismeréssel nyilatkozott a főváros fejlődéséről.

A szász király jubileuma.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Drezdából sürgönyzik, hogy a szász király 50 éves katonai jubileumát nagy fényvel ünnepelték. Ezen ünnep alkalmából a királyt számos fejedelmi személy látogatta, kik között van Albrecht főherceg, valamint Vilmos német császár, ki tegnap este hat óra után érkezett.

A király tizenegy órakor fogadta az idegen fejedelmeket, azután pedig a különféle küldöttségeket, melyeknek sorát a szász hadsereg küldöttsége nyitotta meg. Az ünnepélynek egy fényes része volt a tegnap tartott tábortábori istentisztelet, mely után a királyi márványteremben gyűltek össze az ünnepi vendégek. Itt Vilmos császár lelkes beszédben üdvözölte az agg fejedelmet. Este a királyi palotában fényes ebéd volt.

A király jubileuma alkalmából a szász főváros pazar ünnepi diszt öltött az utcákon katonai zenekarok játszanak s az egész lakosság emelkedett hangulatban van.

Albrecht főherceg kitüntetése.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Drezdából távirják, hogy a szász király Albrecht főhercegnek, ki a drezdai ünnepélyek alkalmából a király vendége, a 103-dik szász ezredet adományozta.

Hir szerint Vilmos német császár ugyancsak Drezdában átadja Albrechtnek a porosz marsalbotot.

Andrássy holttestének áthelyezése.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti táv.) Tőke-Terebesről sürgönyzik: Andrássy Gyula gróf hamvait, melyek ideiglenesen az Andrássy-családnak a tőketerebesi r. kath. templom alatt levő

sirboltjában voltak elhelyezve, ma átszállították abba a remek mauzoleumba, a melyet a család emeltetett. Az átszállításnál a családon kívül csak Molnár főispán és az uradalmi tisztikar volt jelen.

Milán és Karagyorgyevics.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti táv.) Belgrádból írják: Egy itteni lap azt jelenti, hogy Milán Rómában Karagyorgyevics Péter herceggel tárgyalásokat folytat ennek lemondása iránt, de ezek a törekvések siker nélkül maradtak. Kormánykörökben azonban tagadják, hogy ilyen tárgyalások történtek volna.

Ugron-Gyarmathy párbaja.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Székely-Udvarhelyről jelentik, hogy ott tegnap Ugron János alispán és Gyarmathy földbirtokos között politikai összeszólalásból párbaj volt. Gyarmathy golyója Ugron kabátját átfurta és hátgerinczét erősen megütötte. Gyarmathy sértetlen maradt Párbaj után a felek kibékültek.

Mac Mahon temetése.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból távirják, hogy Mac Mahon tábornagy temetésére kivonult a francia kormány, a különféle államok képviselői, a hadsereg összes fegyvernemeiből alkotott csapata

Sziám és a hatalmak.

Budapest, október 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból írják: E héten kezdtek meg a tárgyalásokat Franciaország és Angolország közt az iránt, hogy Sziámban semleges zóna állapíttassék meg, a tárgyalások azonban még alig haladtak előre.

REGÉNY-CSARNOK.

Szemét — Szeméért.

Regény.
Írta: Trollope A.
VII. FEJEZET.

(24-ik folytatás.)

Az ifju Finnane ur kihörpöntött három-négy pohárral, talán öttelhatal is, és aztán ajánkozott, hogy másnap reggel vadászni megy Freddel. De Fred nem hiába volt három-négy évig huszártiszt, hogy ily esetben ki ne tudta volna magát vágni.

— A csolnakban kivülem csak a hajóslegény fér el, mondá a legegyszerűbb hangon.

Finnane ur arra büszkén felegyenesedett és öt percig egy szót se szolt. Mindamellett nagyon szívesen bucsuzott el az ifju tisztől, midőn Marty atya éjfél után felőrával azt mondta neki, hogy már ideje volna haza menni, Creech atya is elbucsuzott és Fred egyedül maradt a liscannori lelkészszel a kandoló pislogó tüze mellett.

— Ön holnap meglátogatja barátainkat az Ardkill Cottageban, ugyebár? kérdé a lelkész.

— Valószínűleg, Marty atya.

— Bizonyára, nem is kétkedem felőle.

S itt a lelkész elhallgatott.

És miért ne tenném? kérdé Neville.

— Nem is mondtam, hogy ne tegye, Neville ur. Nem volna udvarias se természetes dolog az előzmények után. Ha nem menne el hozzájuk, azt hihetnék, hogy valami oka van elmaradásának s ez volna a legrosszabb az egészben. De, Neville ur —

— Ki vele, Martya atya . . .

Fred körülbelül tudta, mi fog most következni, mert már maga is sokat gondolkozott a dolog felől.

— Ez a két nő egyedül él, Neville ur és kivülem nincs emberi lélek, a ki őket védelmezné.

— Miért volna szükségük védelemre?

— Épen azért, mert el vannak hagyatva és mert egyik nagyon fiatal és nagyon szép.

— Mind a kettő nagyon szép.

— Ugy van, szép mind a kettő. Az anya vigyázhat magára és bizonyos tekintetben vigyázhat leányára is. Ha valaha megcsálnám gyermekét, nem szeretnék a szeméi elé kerülni. Ön még fiatal ember, Neville ur.

— Epen ez a bajom.

— És nagyon magasan áll a világon. Azt hallottam, hogy egykor igen nagy ur lesz.

— Vagy nagy ur, vagy kis ur, viszonzá Neville nevetve.

— Annyi bizonyos, hogy gazdag ur lesz és nagy czimel fog viselni. En, a ki itt a világtól félreolvulva élek, ennyit se törődöm akár mily len lorddal; (Es itt Marty atya az ujjával

csettentett.) Az egyedüli lord, a kihez közöm van, a püspököm. De az asszonyok fogékonyabban am a czim, pénz és pompa iránt. Így volt ez, mióta a világ áll. Mialatt önnel versenyt futnak, nagy teher gyanánt viselik azt a szent borzalmat, melyet egy angol earl neve szokott ébresztetni az emberekből.

— Miért futnának velem versenyt?

— Persze, hogy miért — ha ön nem futna versenyt velök! Ön bizonyára nem akarja szerencsétlenné tenni azt a fiatal teremtést, a ki még alig vetette le a gyermekcipőket.

— Isten őrizzen, hogy szerencsétlenné tegyem őt.

— Nem is hiszem, hogy ön szándékosan, nyitott szemekkel megtenné Neville ur. Ha nem mondhatja neki nyiltan, hogy nőül akarja venni akkor jobb, ha általában nem is beszél vele. Ennyiből áll az egész, Neville ur, ön tudja, hogy e két nő valóságos lady, kiknél különb nincs a királyné összes birodalmaiban. Az ifju leány oly szép mint Hebe, oly ártatlan mint egy alvó gyermek, és oly puha mint a viasz. Mily fegyvere lehetne oly ember ellen, mint ön?

— Nem lesz szüksége fegyverre.

— Ha ön gentleman, Neville ur — és tudva, hogy az — akkor nem fog neki alkalmat adni, hogy saját gyöngességét megismerhesse. Lelkemre mondom, már elmúlt egy óra. Péntek reggel van s nekem szegény pápista létemre egy falatot se szabad ennem, de önnek bármely pillanatban szolgálhatok egy falat hideg hussal és egy pohár groggal.

Neville nem fogadta el a szives kínálást.

— Marty atya, mondá oly hévvel, melynek melegségehez némi részben a punch is járult; ön tapasztalni fogja, hogy gentleman vagyok.

— Bizonyos vagyok felőle fiam.

— Ha nem szerezhetek örömet az ön barátainak, szomorúságot bizonyára nem fogok nekik okozni.

— Ez keresztényhez illő mondás, Neville ur, s én a keresztényt még a gentlemannál is többre tartom.

— Itt a kezem! mondá Fred lelkesülten. Ezzel aludni mentek.

Másnap a lelkész a reggelinél nagyon jókedvű volt, s midőn az ardkilli hölgyekről beszélt, legesekelebb czélzást sem ejtett a mult éjjeli párbeszédre.

— Ah! nem, mondá, midőn Neville inditványozta, hogy együtt menjenek a cottagehoz, mielőtt csolnakjára szállna. — Mi hasznát lehetne venni oly öreg embernek, mint én vagyok? Ezenkívül el kell mennem Ennistimonba, O'Leary Pattal a tej végett, melyet betegek számára küld. A tolvaj! mindig vizet tölt bele mielőtt elküldenék! Semmisse bánt annyira, Neville ur, mint mikor azt kell tapasztalnom, hogy az angol bűnöket meghonosítják ebben az ártatlanul szenvedő országban.

Neville Morony Barney tanácsára elhatározta, hogy ma reggel délfelé fog menni a part hosszában a Drundeiry szikláig a Hag's Head sziklával és O'Haraék házával ellenkező irányban. Ennél fogva expedícióját elhalasztotta látogatása utániig. Midőn Marty atya elindult Ennistimon felé, hogy a tolvaj O'Learyt leszidja, Neville Fred szintén elindult a másik uton, az Ardkill cottage irányában.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

F. L. Budapest. Bizony igaza van — rajtunk van a teher. Amint a szerkesztő kiteszi a lábát, biztosra vehető, hogy bolondot csinálnak a redakcióban. Megnyugtatósára csak annyit közlünk, hogy ama — sajnos — nagy port felvert szenzációs híreknek szerzője lapunk kötetlékéből már kilépett s vele együtt talán elköltözött az is, mit jó magyar néven — pechnek hívnak. Az újságírók és más emberek baja között csak az a különbség, hogy az előbbi mindenki tudja és neveti, a másikról meg kevesen tudnak s azok esetleg még a sajnálatra is hajlandók. Ezzel az újságíró sohasem dicsekedhetik. Sőt a legutolsó személapocská sem idegenkedik ilyenkor a maga otromba módján viccelni. Ezeknek azonban nem tesszük meg azt az örömet, hogy kiírjuk a nevüket. — Ami az utolsó szemrehányást illeti, igazuk van.

S. K. helyben. Az ünnepélyről már kaptunk tudósítást, de azért legyen máskor szerencsénk.

„Akik gyűlölik egymást” nem közölhető. De ez ne riassza vissza további közlemények beküldésétől.

Zs. A „diván” szó nemcsak pamlagot jelent, hanem a szultán titkos tanácsát is. A ki ilyen tanácsban részt vett, azt régi emlékeinkben diván-ülő basának hívták. Talán ezért fűződnék a divánokhoz ilyen kellemes remünisz-czenziák. Szívélyes üdvözlét.

D. urnak helyben. Ön téved, mint már több ízben volt szerencsénk konstatálni. A szalon egy egészen haszontalan intézmény, mert az apósznak pénzébe, a feleségének munkába, Önnek pedig sok mérgébe kerül. 2. A ferblit négy kártyával játszzák. A régi görögök nem ismerték.

H. J. f. o. főnök. Az Eötvös-alap javára befolyt adományokról pótlólag tettünk említést. A kérdéses dolgot kérjük; majd átadjuk a „Tanügyi melléklet” rovat-vezetőjének.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

